

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 8

van **CAROLINE GENNEZ**

datum: 10 oktober 2019

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Sociale economie - Hervorming sociale inschakelingseconomie (SINE)

Zowel tijdens de aanloop naar de verkiezingen als tijdens de regeringsonderhandelingen werd ik gecontacteerd door de verontruste koepels van respectievelijk de sociale werkplaatsen en de lokale diensteneconomie (LDE).

Hun grieven zijn veelvuldig. Angst voor het wegvallen van leefbare financiering, het wegvallen van groeiperspectieven door gebrek aan een groeipad tijdens de afgelopen twee jaren en de verkeerde en ontoereikende toeleiding van werkzoekenden door VDAB (met tevens een gebrekkige indicering, die bepalend is voor de loonpremie voor de collectieve maatwerkbedrijven) waardoor zelfs vervangingsvacatures (doorstroom) niet meer konden worden ingevuld.

Hoewel het regeerakkoord summier is over dit bevoegdheidsdomein - en ik dus reikhalzend uitkijk naar meer duiding van de intenties van de minister in de beleidsnota - staan er toch enkele passages in die niet van die aard zijn om de onrust in de sector weg te nemen, integendeel. Ik citeer: "We zetten in overleg met de federale overheid in op de uitrol van het nieuwe kader 'maatwerk' door een harmonisering van de statuten (RSZ-categorieën) van de voormalige beschutte en sociale werkplaatsen. Hierdoor komt er een transparante, correcte en gelijke behandeling van alle sociale economiebedrijven. (...) We zetten verder in op het inschakelen van reguliere werkgevers in de tewerkstelling van doelgroepwerknemers d.m.v. de invoering van 'individueel maatwerk' (hervorming van de oude SINE-maatregel). Op die manier krijgen alle werkgevers de mogelijkheid om doelgroepwerknemers met een rendementsverlies en begeleidingsnood te werk te stellen. Daarmee wordt ook de doorstroom naar het NEC verder ondersteund.

De Lokale Diensteneconomie-initiatieven hervormen we naar individueel maatwerk. De Lokale Diensteneconomie-initiatieven kunnen zich verder ontplooien in het kader van het individueel maatwerk. De combinatie van individueel maatwerk en klaverbladfinanciering blijft mogelijk."

1. De minister koppelt duidelijk de 'hervorming' (lees: afschaffing) van de SINE-maatregel (sociale inschakelingseconomie) aan de uitrol van individueel maatwerk. SINE biedt, naast een RSZ-korting van 1000 euro/kwartaal, ook een loonsubsidie van 500 euro/maand. Als zij die 'hervormt' (lees: afschaft), zien de sociale werkplaatsen voor ruim 2300 (van de 4700) werknemers dit voordeel verdwijnen.

Hoe zal dat voor hen gecompenseerd worden?

2. Het regeerakkoord spreekt dienaangaande van een 'overleg met de federale overheid' om de sociale werkplaatsen in te passen in de structurele RSZ-korting categorie 3 (= beschutte werkplaatsen). Hoewel voor die gelijkstelling veel te zeggen valt, leert de jarenlange ervaring dat daarvoor bij de federale overheid geen bereidheid bestond en ik zie niet direct indicaties die dat zouden veranderen.

Kan de minister bij falen van dat overleg waarborgen dat de sociale werkplaatsen het SINE-voordeel (of een gelijkwaardige tussenkomst) zullen behouden?

3. Hetzelfde loonkostenvoordeel zou wegvallen voor de LDE-initiatieven, waar ruim 1200 werknemers van de ruim 2000 (telkens voltijdsequivalenten (vte's), maar in werknemers is dat bijna 3000) het recht openen op deze tussenkomst.

Kan de minister waarborgen dat bij een omschakeling naar individueel maatwerk deze werknemers (en hun werkgevers) op een gelijkwaardige financiering als deze door het wegvallen van SINE (= eerste blad in de klaverbladfinanciering van LDE) én deze van het tweede blad (van het vierdelig klaverblad), zijnde de LDE-subsidie van 12.600 euro per vte-doelgroepwerknemer (die loonsubsidie en omkaderingssubsidie omvatte), kunnen rekenen? Want anders worden deze activiteiten onbetaalbaar (lees: verdwijnen) voor de opdrachtgevende overheden die hun diensten inkopen.

4. Met de vervanging van de LDE (naast collectieve maatwerkbedrijven een van de twee pijlers van de sociale economie) door individueel maatwerk bewandelt de minister verder het pad van haar voorgangster. Ik kan me voorstellen dat een van de beweegredenen is dat een aantal van de bestaande erkende LDE-initiatieven niet de vooropgestelde minimumnorm van vijf vte's halen.

Is dat niet behalen van de norm niet veeleer een gevolg van het gebrek aan investering van bijkomende middelen (geen groeipad tijdens de twee afgelopen jaren en totaal geen voor de komende vijf jaren)? Is het niet meer aangewezen om samen met de andere beleidsdomeinen/lokale overheden (derde blad van de klaverbladfinanciering van de LDE) te investeren in de uitbouw ervan zodat die minimale norm van minstens vijf vte-doelgroepwerknemers wél kan worden gehaald?

5. Ware het tevens niet beter om verder te werken aan een uitbouw (dus voldoende financiering) van het collectief maatwerk waarbij zowel sociale werkplaatsen als LDE's bijvoorbeeld onder de vorm van 'enclaves' kunnen worden ingepast binnen 'reguliere' ondernemingen en waarbij de nodige begeleiding (een een-op-eenbegeleiding zoals men voorziet in het individueel maatwerk lijkt mij een fictie) en de expertise van de bestaande begeleiders kan worden binnengebracht in 'reguliere' bedrijven?
6. Hoe ziet de minister de rol en plaats van de bestaande begeleiders en omkaderend personeel indien toch de 'inkanteling' van LDE naar individueel maatwerk zou doorgaan?
7. Als ik de conceptnota SINE-hervorming van de voorgangster van de minister goed heb omgezet naar budgetten, zou door de 'hervorming' van SINE 5 miljoen euro verdwijnen bij de LDE en 13 miljoen euro bij het collectief maatwerk (bijna volledig bij de sociale werkplaatsen). Naast de middelen die daardoor zouden wegvallen bij 'anderen' (PWA's (plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen), inschakelingsbedrijven), goed voor 23 miljoen euro, zou op die manier 41 miljoen ter beschikking komen voor 'individueel maatwerk'. Maar dus ten koste van de leefbaarheid van het collectief maatwerk.

Kan de minister die becijfering bevestigen en, desgevallend, zal ze datzelfde pad van de ontmanteling van het collectief maatwerk volgen?

8. Gelet, onder meer, op de weinig realistische begeleiding die bij individueel maatwerk (één vte uit de doelgroep volstaat) kan worden geboden, lijkt het veeleer dat dit een 'remedie' was, en is, voor het schrappen van de doelgroepkorting (en directe

loonsubsidie) 'langdurig werkzoekenden' (vroegere Activa) door de voorgangster van de minister.

Is het niet verstandiger om binnen de middelen voor doelgroepkortingen (600 miljoen euro) die vallen onder het beleid Werk de middelen te vinden voor dat 'individueel maatwerk' en de middelen alleszins niet weg te halen uit het collectief maatwerk, maar die, integendeel, verder uit te bouwen en te laten groeien?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

ANTWOORD

op vraag nr. 8 van 10 oktober 2019

van **CAROLINE GENNEZ**

1. Het Departement Werk en Sociale Economie deelt mij mee dat de loonpremie zoals vastgesteld in het decreet Maatwerk bij collectieve inschakeling ('collectief maatwerk') wordt berekend als een percentage van een via de multifunctionele aangifte (DmfA) vaststelbare loonkost ('referteloon'), verminderd met andere tussenkomsten of indirecte tegemoetkomingen. De RSZ-doelgroepvermindering en RVA-premie binnen de SINE-maatregel zijn dergelijke tussenkomsten die in mindering worden gebracht. Dit heeft als gevolg dat de SINE-tussenkomsten en de loonpremie binnen collectief maatwerk communicerende vaten zijn.
2. Wat betreft de gelijkschakeling tussen beschutte en sociale werkplaatsen op het niveau van de RSZ zal ik, zoals in het Vlaams Regeerakkoord vermeld staat, het overleg met de federale overheid opnieuw opnemen. Ik zal sterk blijven pleiten voor een harmonisering. Hierdoor komt er een transparante, correcte en gelijke behandeling van alle sociale economiebedrijven. Een overdracht van de maatwerkbedrijven (voormalige sociale werkplaatsen) van categorie 1 naar categorie 2 beperkt de toegang tot de SINE-maatregel niet.
- 3-4. De leefbaarheid van de lokale diensteneconomie-ondernemingen (LDE) is een uitdaging die ik deel. In het Vlaams Regeerakkoord staat uitdrukkelijk vermeld dat Lokale Diensteneconomie-initiatieven zich verder kunnen ontplooiën in het kader van het individueel maatwerk. Dit uitgangspunt neem ik mee in de heroriëntering van de LDE-maatregel. Wat het behalen van de 5 VTE-norm binnen de lokale diensteneconomie (LDE) betreft, geeft het Departement Werk en Sociale Economie mee dat dit geen eenduidig verhaal is. Sommige LDE-initiatieven wensen verder te groeien (bijv. via een groeipad of een fusie), andere LDE-initiatieven wensen niet te groeien (bijv. omdat de aangeboden dienstverlening weinig groeipotentieel heeft). Wat wel duidelijk is, is dat de begeleiding van de doelgroepwerknemers in het competentieversterkend traject essentieel is en dus voldoende moet gewaarborgd kunnen blijven.
- 5-6. Individueel maatwerk wil kansen geven aan reguliere ondernemingen, en dus ook aan kleinere ondernemingen (bijv. KMO's), om in te zetten op de tewerkstelling en begeleiding van personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Dit gebeurt dan binnen een reguliere context, aan reguliere voorwaarden, maar evenzeer mét een kwalitatieve begeleiding. Voor deze kwalitatieve begeleiding binnen individueel maatwerk kan inderdaad een belangrijke rol weggelegd zijn voor de bestaande sociale economiebedrijven, die over deze expertise vandaag al beschikken.
- 7-8. Ik kan de door u aangehaalde cijfers op dit moment nog niet bevestigen. Wel heb ik het Departement Werk en Sociale Economie gevraagd om een analyse te maken op basis van de meest recente beschikbare cijfers. Individueel maatwerk dient in elk geval ook een kans te zijn voor reguliere ondernemingen, in het bijzonder ook voor kleinere ondernemingen, om in te zetten op de tewerkstelling en begeleiding van personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Daarnaast is het zeker niet mijn bedoeling om het collectief maatwerk te hypothekeren. In het Vlaams Regeerakkoord staat immers opgenomen dat we bijkomende plaatsen voor sociale economie willen realiseren, met

daarbij aandacht voor zowel individueel maatwerk als collectief maatwerk en arbeidszorg.